

FLORA- EN FAUNAONDERZOEK BOSSCHENHOOFD

Bernardus Wonen

BTL

Advies

**F L O R A - E N
F A U N A O N D E R Z O E K**

B O S S C H E N H O O F D

B e r n a r d u s W o n e n

COLOFON

Oisterwijk, 17 juni 2008

Opgesteld door **BTL Advies BV.**
Parklaan 1
5061 JV Oisterwijk
Postbus 385
5060 AJ OISTERWIJK
t 013 52 99 555
f 013 52 99 550
e advies@btl.nl

Status Definitief
Opdrachtgever Bernardus Wonen
Projectnummer 228473

INHOUD

INHOUD	5
1 INLEIDING	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Plangebied en huidige situatie	7
1.3 Toekomstige situatie, activiteiten en periode	7
1.4 Beschermingskader	9
2 WERKWIJZE	11
2.1 Bron- en literatuuronderzoek	11
2.2 Biotooptoets	11
3 MOGELIJK VOORKOMENDE BESCHERMDE FLORA EN FAUNA	13
3.1 Ecologische structuren	13
3.2 Beschermde soorten	15
3.3 Conflicten met de Flora- en faunawet (schade aan beschermde soorten)	17
4 CONCLUSIE	21
4.1 Conclusie	21
LITERATUUR	23

Figuur 1: kaart plangebied en omgeving, waarbij het plangebied rood omlijnd is

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Op de locatie aan de Pastoor van Breugelstraat in Bosschenhoofd is Bernardus Wonen, in samenwerking met de gemeente Halderberge, voornemens een nieuw multifunctioneel centrum, appartementen en grondgebonden woningen te realiseren. Voor deze locatie zal een artikel 19 lid-2 procedure worden gevoerd. In het kader van deze procedure is in het plangebied een verkennend onderzoek uitgevoerd naar beschermde flora- en fauna en andere natuurwaarden.

Uitgangspunt bij dit verkennend onderzoek vormt de vigerende Flora- en faunawet (25 mei 1998). In deze wet staat in artikel 1 t/m 18 beschreven dat de verstoring van bedreigde inheemse plant- en diersoorten verboden is. Voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen, waaronder ook het herstructureren van het plangebied, verplicht de Flora- en faunawet de bestaande natuurwaarden in kaart te brengen en indien nodig passende maatregelen te treffen voor het beschermen en in stand houden van bij Wet beschermde soorten.

Het doel van dit flora- en faunaonderzoek is dan ook het onderzoeken en rapporteren van het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten en andere natuurwaarden in het plangebied. Van eventueel voorkomende beschermde soorten is geschat of de soort of populatie door de activiteiten schade ondervindt. Op basis van deze aspecten is de afweging gemaakt of het wel of niet nodig is een ontheffing aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75, vierde en vijfde lid, sub C.

1.2 PLANGEBIED EN HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied bevindt zich in het centrum van Bosschenhoofd in de gemeente Halderberge in de Provincie Noord-Brabant. Het plangebied bevindt zich in kilometerhok 96-397 (zie figuur 1) en wordt omsloten door de Pastoor van Breugelstraat en de St. Gerardushof. Het betreft een bebouwde omgeving waarin een basisschool, buurthuis, gymzaal en een aantal seniorenwoningen aanwezig zijn. Een uitgebreide beschrijving van het plangebied en omgeving is te vinden in paragraaf 3.1: ecologische structuren.

1.3 TOEKOMSTIGE SITUATIE, ACTIVITEITEN EN PERIODE

De huidige basisschool, buurthuis en seniorenwoningen worden vervangen door een nieuw multifunctioneel centrum te realiseren met een buurthuis, medische ondersteuning, zorgwoningen, de basisschool, voor- en naschoolse voorzieningen, peuterspeelzaal, mediatheek alsmede winkelveorzieningen, appartementen en vrijstaande woningen. (zie figuur 2, blz. 8)

Figuur 2: toekomstige situatie

De huidige bebouwing in het gebied wordt gesloopt. Ook een groot deel van de aanwezige beplanting en gazons wordt verwijderd. Daarna wordt het multifunctioneel centrum, dat uit meerdere gebouwen bestaat, worden gerealiseerd, inclusief bijbehorende infrastructuur, kabels en leidingen, rioleringen etc. Als laatste worden nieuwe beplantingen aangebracht, parkeervoorzieningen gerealiseerd en gazons aangelegd.

Voordat met de herinrichting van het gebied kan worden gestart, moet eerst de artikel 19 lid 2-procedure worden uitgevoerd. Naar verwachting is de procedure in het 4de kwartaal van 2008 afgerond en zal tevens de noodzakelijke bouwvergunning verleend zijn. Vervolgens kan eind 2008 gestart worden met de bouwwerkzaamheden.

1.4 BESCHERMINGSKADER

De bescherming van soorten en hun leefgebieden is geregeld in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en op nationaal niveau verankerd in de Flora- en faunawet en de vernieuwde Natuurbeschermingswet van 1998.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder van de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. Er zijn 79 gebieden aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het Europese initiatief van een duurzaam ecologisch netwerk van natuurgebieden in Europa. De richtlijn stelt nadere regels voor de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Het plangebied en de directe omgeving behoren niet tot de gebieden die in dit kader zijn aangemeld.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats en habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van de Habitatrichtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II van de Habitatrichtlijn vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten (communautair belang) die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Op dit moment staan in totaal 141 gebieden op de nominatie voor aanwijzing als Habitatrichtlijngebied. Het plangebied en de directe omgeving maakt geen onderdeel uit van een Habitatrichtlijngebied.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998, die op 1 oktober 2005 in werking is getreden, richt zich op de bescherming van daartoe aangewezen gebieden, het beheer en het voorkomen van bepaalde schadelijke handelingen. In deze gebieden, bestaande uit Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en Beschermd Natuurmonumenten, staat instandhouding van soorten en systemen voorop. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich geen Beschermd Natuurmonumenten.

Flora- en faunawet

De soortenbeschermingsaspecten uit de Habitat- en Vogelrichtlijn zijn geïmplementeerd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet (Stb. 1998,402) richt zich op de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Uitgangspunt is het niet, tenzij beginsel.

Alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen, plantensoorten en andere diersoorten zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) (Stb. 2000,523) beschermd.

In februari 2005 is de nieuwe AMvB in het Staatsblad gepubliceerd en daarmee in werking getreden. Hierin zijn onder andere een aantal algemene soorten opgenomen, die onder bepaalde voorwaarden, een vrijstelling hebben gekregen voor artikelen 8 tot en met 12.

Vanaf dat moment wordt gewerkt met drie beschermingscategorieën:

- **streng beschermde soorten:** alle soorten van de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV) van de Europese Vogelrichtlijn (bijlage 1) en de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen inheemse dier- en plantsoorten. Negatieve effecten op streng beschermde soorten moeten door middel van compensatie teniet worden gedaan. Voor uitvoering van werkzaamheden die strijdig zijn met de Flora- en faunawet kan ontheffing worden aangevraagd (artikel 75, lid 4 en 5, sub c en artikel 2, derde lid van het Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten).
- **algemene beschermde soorten:** voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets).
- **overige beschermde soorten:** dit zijn soorten die niet onder de vorige twee categorieën vallen. Voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze soorten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets). Geen gedragscode betekent geen vrijstelling voor deze categorie.
- **vogels:** voor het verstoren van broedende vogels kan geen ontheffing worden verkregen. Werkzaamheden mogen alleen worden uitgevoerd, wanneer geen in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Rond in gebruik zijnde nesten geldt een rustzone waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd totdat de vogels hun nest vanzelf weer hebben verlaten, d.w.z. nadat het broedsel is afgerond of de jongen zijn groot gebracht. Voor het verwijderen van vaste verblijfplaatsen, zoals kolonies of bomen met regulier in gebruik zijnde holten (spechten en uilen) is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig.

Rode Lijst soorten

Voor de soortengroepen: planten, vogels, amfibieën en reptielen, zoogdieren, zoetwatervissen, dagvlinders, libellen, sprinkhanen, korstmossen en paddenstoelen zijn lijsten vastgesteld met daarop vermeld de met uitsterven bedreigde en kwetsbare soorten, de zogenaamde rode lijsten. Deze zijn per soortgroep gepubliceerd in de Staatscourant.

Echter op dit moment heeft plaatsing op de Rode Lijst geen juridische beschermde status. Voor Rode Lijstsoorten geldt zodoende geen ontheffingsplicht, tenzij de Flora- en faunawet op de soort van toepassing is en zodoende de bescherming van de Flora- en faunawet geldt. In de uit te voeren werkzaamheden wordt met de algemeen geldende zorgplicht voor planten- en dieren -voor zover dat mag worden verwacht- rekening gehouden. Op iedere burger rust de zorgplicht om binnen vermogen deze soorten te beschermen en te behouden.

2 WERKWIJZE

Dit flora- en faunaonderzoek bestaat uit:

- bron- en literatuuronderzoek (2.1)
- biotooptoets (2.2)

2.1 BRON- EN LITERATUURONDERZOEK

Het bron- en literatuuronderzoek omvat een literatuur- en kaartstudie naar de actuele waarden en betekenis van het plangebied. Daarbij worden zowel de eigen waarden van het plangebied als ook de waarden van het plangebied voor de bredere omgeving beschouwd. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van flora en fauna-atlassen. Deze atlassen geven een beeld van de verspreiding van betreffende soorten in een bepaald gebied op basis van 5 bij 5 kilometerhokken. Daarnaast is met behulp van een topografische atlas en andere bronnen een inzicht verkregen in het plangebied en de omgeving, waarna een inschatting is gemaakt welke soorten in het plangebied voor kunnen komen.

Om te komen tot een goed inzicht in mogelijk voorkomende soorten zijn voor het onderzoek de volgende informatiebronnen geraadpleegd:

Flora- en fauna-atlassen

- Atlas van de Westbrabantse broedvogels (1998-2000);
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren (1992);
- Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997);
- De dagvlinders van Nederland (2006);
- De Nederlandse libellen (2002);
- Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen (1997);
- Werkatlas amfibieën en reptielen Noord-Brabant (2005)

Jaarverslagen

- Ravon Jaarverslag 2006 (2007).

2.2 BIOTOOPTOETS

Op 4 maart 2008 is een biotooptoets uitgevoerd. Tijdens de biotooptoets zijn de uitkomsten van het bron- en literatuuronderzoek in het veld gecontroleerd en getoetst. Daarnaast zijn beschermde soorten, die tijdens de biotooptoets zijn aangetroffen, geregistreerd. In het bijzonder is de mogelijkheid van het voorkomen van (streng) beschermde soorten onderzocht.

In de periode waarin de biotooptoets heeft plaatsgevonden (maart 2008) zijn veel soorten niet actief. Daarom zijn tijdens de biotooptoets de eisen die soorten en soortengroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot schuil- en verblijfplaatsen, winterverblijven en voedselgebieden, vergeleken en getoetst met de situatie in het veld.

Op deze manier is ook de geschiktheid van het plangebied meegenomen voor flora en fauna die mogelijk in het plangebied voorkomen en die niet tijdens het veldwerk zijn waargenomen. Tijdens de biotooptoets is de lijst welke tijdens het bron- en literatuuronderzoek is opgesteld, gecontroleerd en bijgewerkt.

Wat betreft planten is voornamelijk gelet op de vegetatiestructuur, abiotische omstandigheden en biotopen. Voor het onderzoeken van de aanwezige fauna zijn de eventuele schuil- en verblijfplaatsen, overwinteringslocaties en foerageergebieden nader bekeken. Ook hier kan men veel afleiden uit de aanwezige vegetatiestructuren en abiotische kenmerken van de omgeving. Voor bijvoorbeeld vleermuizen is gekeken of de bebouwing in het plangebied geschikt is als verblijfplaats voor deze soorten.

3 MOGELIJK VOORKOMENDE BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

3.1 ECOLOGISCHE STRUCTUREN

plangebied

Het plangebied bevindt zich in de bebouwde kom van Bosschenhoofd en bestaat een basisschool met gymzaal, een buurthuis 'De Schakel' en een twintigtal seniorenwoningen. Tussen deze gebouwen bevindt zich openbaar groen, dat grotendeels uit gazon en houtachtige beplantingen bestaat.

De senioren woningen bevinden zich in het westelijk deel van het plangebied. Deze woningen zijn merendeels geschakeld en bestaan uit een woonlaag met een zolder. De woningen zijn opgebouwd uit baksteen en voorzien van een pannendak. Mogelijk dat de pannendaken door huismussen en gierzwaluwen gebruikt worden als nestgelegenheid. De daken hebben een houten overstek. Deze overstek, de goten en de nok verkeren in goede staat van onderhoud. Op de woningen zijn geen schoorstenen aanwezig. Bij de woningen zijn kleine tuinen aanwezig met voornamelijk lage beplanting, enkele jonge berken en coniferen. Het gebied rond de woningen heeft een parkachtige uitstraling met gazon, voetpaden en verspreid staande bomen en boomgroepen.

Seniorenwoningen

De basisschool is een U-vormig gebouw. Het schoolgebouw bestaat slechts uit 1-laag en is voorzien van een platdak. Bij de school is een gymzaal aanwezig. Deze zit verbonden aan de rest van de school. Ook de gymzaal is voorzien van een platdak.

Schoolgebouw en bijbehorende gymzaal

Aan de zuidzijde van het plangebied bevinden zich nog een tweetal gebouwen. Het betreft een gebouw van de thuiszorg (nr. 10) en het buurthuis 'De Schakel'. Beide zijn opgebouwd uit bakstenen en voorzien van een mastieken dakbedekking. Dergelijke daken zijn niet geschikt voor bewoning door vleermuizen. In het houten dakbeschot van het gebouw van de thuiszorg zijn ventilatiegaten aanwezig. Deze gaten zijn te klein voor vleermuizen. In de aanbouw aan de achterzijde van De Schakel zijn open voegen aanwezig. Hierdoor is het gebouw toegankelijk voor vleermuizen.

Gebouw Thuiszorg

Buurthuis De Schakel

Rond de gebouwen is veel groen aanwezig. Het grootste deel van het plangebied bestaat uit gazon. Hierin zijn verspreid staande bomen en boomgroepen aanwezig. Het gaat hier vooral om loofbomen. Het aanwezige groen vormt een geschikt leefgebied voor diverse vogelsoorten, als kauw, merel, vink, koolmees e.d. In de bomen zijn geen holten aanwezig, waardoor deze niet geschikt zijn voor boombewonende vleermuizen. In de bomen zijn geen holten of nesten aangetroffen van beschermde spechten, roofvogels of uilen. Deze soorten worden niet ook verwacht in het plangebied omdat het bebouwd gebied betreft. Aan de Pastoor van Breugelstraat bevinden zich groenstroken met bomenrijen. Deze bomen zijn tevens opgenomen op de waardevolle bomenlijst van de gemeente Halderberge en dienen gehandhaafd te blijven. Ook langs de Sint Gerardushof bevindt zich een bomenrij. Deze bomenrijen bestaan uit relatief jonge bomen. Rond de school zijn de bomen groter.

Bomenrijen aan de Pastoor van Breugelstraat

Boomgroep aan de Sint Gerardushof

Deze bomenrij doet mogelijk dienst als vliegroute voor vleermuizen. In het plangebied is geen water aanwezig. Beschermde vissoorten en amfibieën zijn in het plangebied dan ook niet te verwachten.

omgeving

Het plangebied ligt in het centrum van Bosschenhoofd. De omgeving bestaat uit woonwijken, variërend van nieuwbouw tot wat oudere huizen. Het groen in de omgeving bestaat vooral uit de tuinen behorende bij de woonhuizen en bestaat uit zowel hoge als lage beplanting. Aan de oostzijde van het plangebied bevinden zich de kerk en een voormalige pastorie. Hier bevinden zich tevens enkele nieuwbouwwoningen.

3.2 BESCHERMDE SOORTEN

De combinatie van het bron- en literatuuronderzoek en de biotooptoets leidt tot de onderstaande tabellen van de soortgroepen zoogdieren, vleermuizen, vogels en amfibieën. Uit de soortengroepen vissen, reptielen, vlinders, kevers, libellen, mieren, slakken, kreeftachtigen, tweekleppigen en vaatplanten zijn geen beschermde exemplaren aangetroffen of te verwachten.

In de onderstaande tabellen is voor iedere soort aangegeven of de soort bescherming geniet en waarop deze gebaseerd is. Bescherming op basis van de Flora- en faunawet staat in de kolom flora en fauna. Hierbij is tevens aangegeven of de soort is aangemerkt als algemeen, overig of streng beschermde soort. Vermelding op de Rode lijst is weergegeven in de kolom rode lijst. Bescherming op basis van de Habitat- of Vogelrichtlijn is weergegeven in de kolom habitat of vogel. In dat geval wordt vermeld of de soort is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bijlage I van de Vogelrichtlijn.

zoogdieren (excl. vleermuizen)

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
bunzing	algemeen			2	
eekhoorn	overige			2	
egel	algemeen			2	
haas	algemeen			2	
hermelijn	algemeen			2	
konijn	algemeen			2	
mol	algemeen			2	
ree	algemeen			2	
wezel	algemeen			2	
woelrat	algemeen			2	

1 Biotooptoets 4 maart 2008

2 Atlas van de Nederlandse zoogdieren, 1992 gegevens 1988

3 Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant, 2002

In het plangebied komen alleen algemeen beschermde zoogdiersoorten voor (vleermuizen uitgezonderd). Het plangebied is vooral geschikt voor muizen, egel en mol. De in de literatuur vermelde overig beschermde eekhoorn komt niet in het plangebied voor. Deze soort vindt zijn leefgebied in de bossen ten oosten en ten zuiden van Bosschenhoofd. Ook voor de haas en ree is het plangebied dat midden in de bebouwde kom ligt, ongeschikt. Deze soorten van het open veld zijn wel in het buitengebied van Bosschenhoofd te verwachten.

vleermuizen

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
gewone dwergvleermuis	streng		IV	3	
laatvlieger	streng		IV	3	
rosse vleermuis	streng		IV	3	
watervleermuis	streng		IV	3	

1 Biotooptoets 4 maart 2008

2 Atlas van de Nederlandse zoogdieren, 1992, gegevens 1988

3 Atlas van de Nederlandse vleermuizen, 1997

4 Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant, 2002

In de literatuur worden voor het plangebied en omgeving meerdere vleermuissoorten vermeld (zie tabel). De rosse vleermuis en de watervleermuis verblijven in boomrijke gebieden als bossen, landgoederen en stadsparken. De watervleermuis heeft daarnaast open water nodig als foerageergebied. In het plangebied en directe omgeving is geen open water aanwezig. De bomen in het plangebied bezitten geen hollen die geschikt zijn als verblijfplaats voor de rosse en de watervleermuis. Deze soorten zijn dan ook niet in het centrum van Bosschenhoofd te verwachten.

Bomenrij rond schoolgebouw

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn soorten, die veel in de steden en dorpen worden waargenomen. Beide soorten hebben hun verblijfplaatsen in gebouwen. Vooral spouwmuren en ruimtes achter gevelbetimmering zijn geliefde verblijfplaatsen. De laatvlieger verblijft daarnaast ook graag onder dakpannen.

De gebouwen van de Thuiszorg (nr. 10) en het Wijkgebouw De Schakel zijn niet geschikt voor vleermuizen. De seniorenwoningen en de aanbouw van De Schakel zijn mogelijk toegankelijk voor vleermuizen. Het betreft hier in alle gevallen laagbouw. Vleermuizen hebben echter een voorkeur voor verblijfplaatsen op een hoogte van 3 meter of meer. In de omgeving van de seniorenwoningen zijn meerdere woonwijken

aanwezig, waar huizen staan, die meer geschikt zijn voor vleermuizen. Het is daarmee niet waarschijnlijk dat de seniorenwoningen door vleermuizen in gebruik zijn als verblijfplaats.

De bomenrij rond de school is in principe geschikt als migratieroute voor vleermuizen. Deze route sluit echter niet aan op andere bomenrijen in het plangebied, zodat het hier geen belangrijke doorgaande verbinding betreft. De bomenrij wordt mogelijk wel door vleermuizen gebruikt als foerageergebied.

amfibieën

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
alpenwatersalamander	overige			2	1997 - 2005
bruine kikker	algemeen			2	1997 - 2005
gewone pad	algemeen			2	1997 - 2005
kleine watersalamander	algemeen			2	1997 - 2005

1 Biotootoets 4 maart 2008

2 Jaarverslag RAVON 2005 (2006)

3 Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant, mei 2005

4 Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant, 2002

Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor amfibieën. Geschikt voortplantingswater in de vorm van vijvers en sloten ontbreekt. Ook is vrijwel geen geschikt landbiotoop aanwezig, omdat het grootste deel van het plangebied bestaat uit gazon. Goede schuilplekken voor amfibieën ontbreken.

vogels

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	VOGEL	BRON	OPMERKING
boomkruiper	overige			2	
ekster	overige			2	
gierzwaluw	overige			2	
grasmus	overige			2	
graspieper	overige	x		2	
groenling	overige			1,2	
grote lijster	overige			2	
heggenmus	overige			2	
holenduif	overige			2	
houtduif	overige			2	
huismus	overige	x		1,2	
kauw	overige			1,2	
koolmees	overige			1,2	
merel	overige			1,2	
pimpelmees	overige			2	
ringmus	overige	x		2	
roodborst	overige			2	
spreeuw	overige			2	
tuinfluiter	overige			2	
turkse tortel	overige			2	
vink	overige			1,2	
wilde eend	overige			2	
winterkoning	overige			2	
witte kwikstaart	overige			2	
zanglijster	overige			2	
zomertortel	overige	x		2	
zwarte kraai	overige			2	

1 Biotootoets 4 maart 2008

2 Atlas van de Westbrabantse broedvogels (1998-2000)

Omdat het plangebied midden in de bebouwde kom van Bosschenhoofd is gelegen, is het vooral geschikt voor algemene vogels als merel, roodborst, spreeuw en koolmees. Tijdens de biotootoets zijn de soorten merel, vink, groenling, huismus en kauw waargenomen. In het plangebied zijn geen weidevogels, roofvogels of soorten van bos en open veld te verwachten. Spechten en uilen zijn niet in het plangebied te verwachten en er zijn geen geschikte nestgelegenheden aangetroffen. Ook koloniebroeders zijn niet in het plangebied waargenomen. In de toelichting op het bestemmingsplan worden ook de huiszwaluw en gierzwaluw als mogelijke broedvogel genoemd. In het plangebied is echter geen geschikte broedgelegenheid voor deze soorten aanwezig.

3.3 CONFLICTEN MET DE FLORA- EN FAUNAWET (SCHADE AAN BESCHERMDE SOORTEN)

Realisatie van het nieuwe multifunctionele centrum in Bosschenhoofd brengt de duurzame instandhouding van de populaties beschermde soorten niet in gevaar. De soortengroepen zoogdieren, vleermuizen en vogels ondervinden mogelijk hinder van de activiteiten die gaan plaatsvinden.

zoogdieren

Ten behoeve van de realisatie van de appartementen en de grondgebonden woningen wordt bebouwing gesloopt, beplanting verwijderd en worden graafwerkzaamheden verricht. Bij deze werkzaamheden wordt mogelijk schade toegebracht aan zoogdieren als muizen, egel en marterachtigen.

Het plangebied vormt een compleet leefgebied voor muizen, waarin ruimte wordt gevonden voor foerageren, nest- en voortplantingsgelegenheden en rust- en overwinteringsplaatsen. De werkzaamheden ontnemen deze soorten een deel van hun leefgebied. De meeste muizen kunnen bij aanvang van de activiteiten tijdig het plangebied verlaten en zullen in de directe omgeving een nieuw onderkomen zoeken.

Gezien de mogelijke aanwezigheid van hollen kan niet voorkomen worden dat bij graafwerkzaamheden (onbedoeld) exemplaren gedood zullen worden. Immers, bij dreigend gevaar bestaat de kans dat deze dieren hun hollen in vluchten in de illusie hier veilig te zijn. De aanwezige muizen zijn echter zo algemeen en hebben een dermate hoge reproductie dat de populaties niet in gevaar komen.

Voor de egel zijn de negatieve gevolgen beperkter. Het leefgebied wordt tijdelijk vernietigd, maar zij vinden echter genoeg alternatieven in de omgeving. De kleine jagers (bunzing en wezel) gebruiken de beplantingen in het plangebied mogelijk als foerageer- en leefgebied. Zodoende kan het niet worden uitgesloten dat een exemplaar (onbedoeld) wordt gedood of verwond tijdens de werkzaamheden.

Voor alle zoogdieren, met uitzondering van vleermuizen, die mogelijk schade ondervinden van de werkzaamheden, geldt dat het alleen algemeen beschermde soorten betreft, waarvoor geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd.

vleermuizen

In het plangebied komen mogelijk vleermuizen voor. De seniorenwoningen en een aanbouw van het Wijkgebouw De Schakel zijn in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Omdat het echter om lage gebouwen gaat in een omgeving waar hogere, meer geschikte woonhuizen aanwezig zijn, is de verwachting dat de vleermuizen hun verblijfplaatsen niet in deze gebouwen vestigen. De vleermuizen ondervinden dan ook geen schade van het slopen van de bebouwing. Een ontheffing voor het slopen van de bebouwing is dan ook niet nodig.

De lijnvormige beplantingen in het gebied maken geen deel uit van een groter netwerk van beplantingen. Deze beplantingen hebben dan ook geen functie als onderdeel van een doorgaande migratieroute voor vleermuizen, maar zijn mogelijk wel in gebruik als foerageergebied. Na realisatie van het nieuwe multifunctionele centrum wordt weer nieuwe beplanting aangebracht, die het gebied weer geschikt maakt voor foeragerende vleermuizen. Voor vleermuizen die alleen in het gebied foerageren is geen ontheffing nodig. In figuur 2 op pagina 8 is de nieuwe situatie weergegeven met daarbij aangegeven welke bomen behouden blijven en welke bomen nieuw aangeplant worden.

vogels

In het plangebied komen verschillende soorten vogels voor. Het gaat hierbij om verschillende algemene soorten (o.a. merel en vink) waarvan de populatie door de ingreep geen gevaar loopt. Voor roofvogels, spechten en koloniebroeders is het plangebied niet geschikt. Vaste verblijfplaatsen, zoals spechtenholen of horsten van roofvogels zijn in het gebied niet aanwezig. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet nodig. Wel moet tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden rekening worden gehouden met de aanwezigheid van vogelnesten. Wanneer in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, moet rond deze nesten een rustzone worden aangehouden, waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd. De werkzaamheden mogen pas worden uitgevoerd wanneer de vogels hun nesten vanzelf weer hebben verlaten (broedsel is afgerond/groot gebracht). De meeste vogelsoorten hebben hun nesten half augustus verlaten. Echter moet het gehele jaarrond rekening gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten.

overige soortengroepen

Uit de soortengroepen planten, amfibieën, reptielen, dagvlinders, geleedpotigen en vissen zijn geen algemene, overige of streng beschermde soorten in het plangebied aangetroffen of te verwachten. Uit deze soortengroepen zullen dan ook geen soorten schade ondervinden van de activiteiten die uitgevoerd gaan worden bij het herinrichten van het centrum van Bosschenhoofd.

4 CONCLUSIE

4.1 CONCLUSIE

In het plangebied zijn geen soorten aanwezig, die in de Flora- en faunawet zijn aangemerkt als overige en streng beschermde inheemse soort én waarbij door de ruimtelijke ingreep woon- of leefgebied verdwijnt. Voor het realiseren van het multifunctionele centrum is geen ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet.

Vleermuizen maken mogelijk gebruik van het plangebied als foerageergebied. De gebouwen in het gebied worden zeer waarschijnlijk niet door vleermuizen bewoond. Een ontheffing voor vleermuizen is dan ook niet nodig. Desondanks wordt toch aanbevolen om de te slopen gebouwen te strippen. Mochten tijdens deze werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, dan moet alsnog ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Deze ontheffing moet tevens worden voorzien van een projectplan waarin compenserende en mitigerende maatregelen voor de verstoorde soorten zijn opgenomen.

Voor vogels is een ontheffing niet nodig, omdat geen vaste verblijfplaatsen (holen) of kolonies worden vernietigd. Voor de vogels geldt wel dat wanneer in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, rond deze nesten een rustzone moet worden aangehouden, waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd. De werkzaamheden mogen pas worden uitgevoerd wanneer de vogels hun nesten vanzelf weer hebben verlaten. De meeste vogelsoorten hebben hun nesten half augustus verlaten. Echter moet het gehele jaarrond rekening gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten.

LITERATUUR

Atlas van de West-Brabantse broedvogels, Samenwerkingsverband Westbrabantse Vogelwerkgroepen, NPN media, Breda, 2007.

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997

Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen, Henrik W. de Nij, Media Publishing, Doetinchem, 1997

Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht, 1992

Bekendmaking lijsten beschermde inheemse soorten, nummer 201, 13 november 2001

Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet, Stb. 2000, 523

Besluit vrijstelling beschermde dier en plantensoorten, Stb. 2000-525, Stb. 2001,499

Besluit Rode lijsten flora en fauna, Stb. 11 november 2004, 218.

De dagvlinders van Nederland, Nederlandse Fauna 7. De Vlinderstichting. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2006.

De Nederlandse libellen, Nederlandse Fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2002.

De wespen en mieren van Nederland, Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2004.

Flora- en faunawet, wetnummer 402, staatsblad, 1998

Flora- en faunawet, wetnummer 656, staatsblad, 2001
Beschermden soorten: bijlage I en II van de Flora- en faunawet (Stb. 1998,402,

Habitatrichtlijn, (Richtlijn 92/43/EEG).

Natuurbeschermingswet, wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, Stb. 2005, 195

Ravon jaarverslag 2005, RAVON Tijdschrift 24 jaargang 8 nummer 3, december 2006

Veldgids amfibieën en reptielen, Stumpel T. & Strijbosch H., KNNV Uitgeverij, Utrecht 2006.

Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG).

Zoogdieren van West-Europa, Lange R., Twisk P., Winden A. v., Diepenbeek A. v.,
Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, de
Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Utrecht, 2003, 2^e druk.